

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA**

Seduta tas-27 ta' Novembru, 2009

Avviz Numru. 287/2008

Borg and Aquilina Limited

Vs

John Cuschieri u Pierre Galea

Il-Qorti:-

Rat ir-rikors pprezentat mis-socjeta attrici fir-Registru ta' din il-Qorti nhar il-hdax (11) t'Awwissu 2008 fejn talbet lil din il-Qorti tikkundanna lill-konvenuti jhallsu s-somma totali ta' hamest elef tmien mija u erbgha u hamsin euro u wiehed u erbghin euro centesmu (€5854.41) ekwivalenti ghal LM2.513.30 dovuti minnhom bhala garanti solidali tal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited. L-ammont mitlub jirapprezenta 'n kwantu ghal €2,992.78 (ekwivalenti ghal LM1,284.80) prezz ta' merkanzija, liema somma gia giet konfermata bhala dovuta mill-kumpanija Vincent Cuschieri Limited f'senenza tat-Tribunal ghat-Talbiet Zghar tat-tlettax (13) ta' Marzu 2007 (Dok. BA 1) w in kwantu ghar-rimanenti elfejn tmien mija u wiehed u sittin euro u erbgha u sittin euro centezmu €2,861.64 (ekwivalenti ghal

LM1,228.50) fi prezz ta' merkanzija li ghalha l-kumpanija Vincent Cuschieri Limited offriet hlas bi cekkijiet li ma gewx onorati (Dok. BA 2). Din it-talba ghal hlas giet indirizzata lill-intimati John Cuschieri u Pierre Galea ai termini ta' skrittura tat-tmienja (8) t'April 2002 li permezz taghha l-intimati kkositwew ruhhom garanti solidali bejniethom u flimkien mal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited favur ir-rikorrenti fir-rigward tal-obbligazzjonijiet tal-istess kumpanija Vincent Cuschieri Limited favur ir-rikorrenti fir-rigward tal-obbligazzjonijiet tal-istess kumpanija Vincent Cuschieri Limited (Dok. BA 3). L-intimati naqsu li jhallsu l-bilanc mitlub minkejja li gew interpelati diversi drabi, inkluz b'ittra ufficjali ta' l-erbatax (14) ta' Marzu 2007 (Dok. BA 4).

Bl-ispejjez gudizzjarji w extra gudizzjarji relattivi ghal din it-talba, nkluz tal-ittra ufficjali msemmija kif ukoll bl-imghax legali mid-data ta' kull fattura sal-pagament effettiv, kontra taghhom li huma ngunti 'n subizzjoni.

Rat ir-risposta ta' Pierre Galea fejn eccepixxa s-segwenti:-

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt, u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra taghhom.
2. Illi d-Dok. BA 3 anness mar-rikors, bl-ebda mod ma jindika li l-konvenut Pierre Galea kkostitwixxa ruhu bhala garanti solidali versu s-socjeta attrici ghar-rigward l-obbligazzjonijiet tal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited kif indikat fit-talba attrici, u fuq liema dokument hija bbazata l-kawza odjerna.
3. Illi 'n oltre u minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-konvenut Pierre Galea, filwaqt li jaghraf il-firma fuq it-tieni faccata tad-Dok. BA 3 bhala tieghu, kien biss meta gie notifikat b'dawn il-proceduri li gie a konoxxenza tal-esistenza tad-dokument datat tmienja (8) t'April 2002 (u cioe l-ewwel faccata ta' Dok. BA 3) kif jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza.
4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat ir-risposta tal-konvenut John Cuschieri fejn eccepixxa s-segwenti:-

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt w ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess Borg and Aquilina Limited.
2. Illi d-Dok. BA 3 bl-ebda mod ma jindika li l-konvenut John Cuschieri kkostitwixxa ruhu bhala garanti solidali versu s-socjeta attrici ghar-rigward l-obbligazzjonijiet tal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited kif indkat fit-talba attrici u fuq liema dokument hija bbazata l-kawza odjerna.
3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat in-nota tas-socjeta attrici li permezz taghha hija pprezentat kopja tal-process fl-ismijiet Borg and Aquilina Limited vs Vincent Cuschieri Limited (1095/06ISB) deciz mit-Tribunal Ghat-Talbiet Zghar nhar it-tlethax (13) ta' Marzu 2007.

Semghet lil **Mario Cassar Naudi** jixhed nhar it-tmienja (8) ta' Jannar 2008 ghan-nom tas-socjeta attrici fejn stqarr li jokkupa l-kariga ta' Assistant General Manager tas-socjeta attrici. Spjega li d-dokument li hemm a fol. 5 tal-atti huwa *credit form application* tas-socjeta attrici u meta klijent jitlob kreditu mas-socjeta attrici, dan jimla kopja ta' din il-formula sabiex b'hekk, dik il-persuna li tkun iffirmit il-formula, tkun qed tidhol responsabbli ghad-debitu li effettivament ser jkollha. Dan id-dokument kien gie ffirmit mill-klijent u mill-*credit controller* tas-socjeta attrici.

Semghet lid-Direttur tas-socjeta attrici **Steve Borg** jixhed u jikkonferma li s-socjeta attrici kellha relazzjoni twila mal-konvenut John Cuschieri u dan ghaliex kellha negozju mal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited li taghha l-konvenut John Cuschieri hu azzjonist. Jghid li l-konvenut John Cuschieri pero ma riedx ihallas lis-socjeta attrici u kien indahal biex jara x'setgha jaghmel, izda sussegwentement dan kien tahom xi *post dated cheques* li ma gewx onorati. Huwa kien ikkomunika mieghu u dan

qallu sabiex jaghtih cans u li ma kienx ser jidhaq bih. Ammetta mieghu li kellu jaghtih il-flus izda ried zmien biex jonora l-*commitment* tieghu. Dan nonnostante baqa' ma hallsux. Ikkonferma li huwa kien jikkomunika dejjem mal-konvenut Cuschieri u li l-konvenut Galea ma kienx jafu.

Semghet lill-konvenut Pierre Galea jixhed u jghid li huwa jokkupa l-kariga ta' *Financial Controller* tal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited u din kienet tixtri mercja minghand is-socjeta attrici u jghid li sakemm dam impjegat mal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited, jaf li kellha kont mas-socjeta attrici. Mistoqsi kemm kien id-debitu, jghid li ma jiftakarx u jzid jispjega li kien spicca ix-xoghol tieghu f'Mejju tas-sena 2004. Meta gie muri d-dokument a fol. 5 tal-process, jghid li huwa jgharaf l-firma tieghu bhal dik li tidher fuq il-firma ta' John Cuschieri. Jispjega li kien gie mitlub jiffirma mill-konvenut John Cuschieri sabiex jiffirma dan id-dokument li ghalih kien mahsub ghal MFSA.

Jghid li d-dokument a fol. 5 kien rah l-ewwel darba meta rcieva l-avviz odjern. Jgharaf il-*handwriting* fuqu u jghid li dak huwa ta' John Cuschieri. Jghid li huwa mhux qed jikkontesta t-talba attrici, izda qed jikkontesta l-fatt li s-somma hija mitluba minnu. Ikkonferma li mal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited kien ilu jahdem ghal perjodu ta' ghoxrin sena u r-relazzjoni li kellu mad-dirigenti taghha, kienet wahda tajjeb hafna. Mistoqsi jekk jafx x'kienet is-sistema ta' *credit* f'din il-kumpanija Vincent Cuschieri Limited, ighid li ma jafx. Jghid ukoll li sa fejn jaf hu, ma jafx li ffirma xi karti tas-socjeta attrici.

Illi nhar is-sebgha w ghoxrin (27) t'Ottubru 2009 Dottor Camilleri ghan-nom tas-socjeta attrici, pprezenta kapitolu fil-konfront tal-konvenut Vincent Cuschieri u dan sabiex iwiegeb ghal certu domandi 'n subizzjoni.

Illi fis-seduta tas-sebgha w ghoxrin (27) ta' Novembru 2009, l-konvenut John Cuschieri ma dehrx in subizzjoni w ghalhekk, il-Qorti ghaddiet biex taghti sentenza fuq l-provi migbura.

Ikkunsidrat:-

Permezz ta' din il-kawza, s-socjeta attrici qed titlob lill-Qorti tikkundanna lill-konvenuti jhallsuha s-somma ta' hamest elef tmien mija u erbgha u hamsin euro u wiehed u erbghin euro centesmu (€5854.41) rapprezentanti garanzija solidali ffirmata minnhom ghal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited.

Il-konvenuti qed jecepixxu li mhux minnu li huma kkostitwew ruhhom bhala garanti solidali mal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited.

Issa, hi fil-fatt gurisprudenza pacifika, li min jallega l-pagament, ghandu jipprova ghas-sodisfazzjoni tal-Qorti (Vol.XL1X p11 p 776). Fid-dubbru u fin-nuqqas ta' ricevuta, ghandha tipprevali l-presunzjoni li d-dejn ma thallasx (Vol.XXXV11 p1 p 525), jekk ma jigix pruvat – kif del resto ma sarx f'dan il-kaz – b'mezzi ohra li l-attur huwa sodisfatt (Vol. XXXV p 111 p 604; **Desmond Mizzi noe vs Patrick Filletti pro et noe**, Appell, 28 ta' Jannar 2000).

Naturalment, is-socjeta attrici li tallega d-debitu, ghandha fl-ewwel lok u dejjem, l-obbligu li tipprova l-kreditu minnha vantat. Inkella fin-nuqqas li taghmel dan, jibqa jimpera l-principju '*actor non probante reus absolvitur*'.

Kif gie ritenut fis-sentenza moghtija mill-Onorabbli Qorti tal-Kummerc nhar is-sitta w ghoxrin (26) ta' Jannar 1976 fl-ismijiet **Avv. John Buttigieg noe vs Joseph Porteli noe** :-

“Il-piz tal-prova tal-pagament hu fuq id-debitur li jallegah. Prova din li hi jista jaghmel b'kull mezz billi l-produzzjoni ta' ricevuta mhiex dispensabbli u jistghu jingiebu provi ohra konvincenti.”

Ma hemmx dubbju li l-oneru tal-prova tad-debitu, jibqa fuq is-socjeta attrici mill-bidu sal-ahhar tal-kawza, ghax hi qed tallega d-debitu u kulhadd ghandu jipprova l-allegazzjoni tieghu.

Kif gie ritenut fis-sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili nhar is-sebgha w ghoxrin (27) ta' Mejju 1970 fil-kawza fl-ismijiet **Manuel Zerafa vs Nazzareno Muscat Scerri** u kkonfermat fis-sentenza moghtija mil-Onorabbli Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri per Onor. Imh. Ph. Sciberras) nhar id-dsatax (1)9 ta' Mejju 2004 fl-ismijiet **Maltacom p.l.c vs Kurt Galea Pace:-**

“F’kaz ta’ konflitt serju bejn il-kontendenti fuq il-provi nkombenti rispettivament lilhom, cioe l-attur l-esigibilita’ u l-konvenut is-soluzzjoni tad-debitu, in-nuqqas tat-tieni ma tikkolmax il-lakuna probatizja tal-ewwel u jibqa dejjem jimpera l-principju actore non probante reus absolvitur. L-attur li jallega d-debitu ma jistax jiskarta l-oneru tieghu fuq il-principju l-iehor reus in excipiendo fit actor, ghax jerga jinghad, l-oneru centrali tal-akkuza jiqa’ fuqu. Altrimenti f’kull kaz ta’ konflitt ikun facli ghall-attur jirbah avolja l-Qorti tibqa sospiza fi stat ta’ dubju jekk hemmx debitu.”

Il-Qorti m’ghandhiex dubbju li verament id-debitu kien dovut mill-kumpanija Vincent Cuschieri Limited kif del resto li jidher mill-ftehim iffirmit nhar it-tmienja (8) t’April 2002 esebit fl-atti a fol. 5.

Illi minn ezami ta’ dan id-dokument, jidher li kienet il-kumpanija Vincent Cuschieri Limited li kienet ikkontrattat mas-socjeta attrici u mhux il-konvenut individwali.

Jirrizulta permezz tal-istess dokument, li l-kumpanija Vincent Cushieri Limited kienet iffirmit *credit agreement* mas-socjeta attrci fejn din inghatat terminu ta’ disghin (90) gurnata sabiex tonora d-debiti taghha sal-ammont ta’ hmistax il-elf lira maltin (LM15,000).

Jirrizulta wkoll minn ezami tad-dokument a fol. 6 tal-atti, li ix-*shareholders* ta’ din il-kumpanija Vincent Cuschieri Limited, huma il-konvenuti stess. Pero naturalment dawn ghandhom personalita distinta u separata mis-socjeta.

Jiirrizulta mill-provi li d-debitu msemmi fl-avviz, kien dovut mill-kumpanija Vincent Cuschieri Limited u li l-istess

kumpanija ttentat thallas id-debitu taghha permezz ta' zewg pagamenti, liema pagamenti saru permezz ta' zewg *post dated cheques* li kopja taghhom jinsabu esebiti fl-atti, izda dawn ma gewx onorati.

Illi Vincent Cuschieri ma xehedx f'dawn il-proceduri filwaqt li l-konvenut Pierre Galea xehed u kkonferma li l-kumpanija Vincent Cuschieri Limtied kien ikollha *outstanding debits* mas-socjeta attrici fiz-zmien li kien jikkupa l-kariga ta' *Financial Controller*. Qal ukoll li sa fejn jiftakar, meta spicca l-impieg tieghu minn mal-kumpanija Vincent Cuschieri Limited, din kellha debitu favur is-socjeta attrici pero ma setghax jghid f'liema ammont.

Illi minn ezami tal-provi prodotti jirrizultaw is-segwenti:-

Illi l-kumpanija Vincent Cuschieri Limited ghamlet ftehim mas-socjeta attrici dwar *credit arrangement* u dan jnsab esebit fl-atti a fol.5. Fuq wara ta' dan il-ftehim, hemm minn huma d-diretturi ta' din il-kumpanija Vincent Cuschieri Limited, pero ma jinghadx li dawn l-istess zewg minn nies iffiraw dan l-*agreement* f'isimhom porprju. Hija l-kumpanija Vincent Cuschieri Limtied li hija l-firmatarja. Illi ghalhekk il-konvenuti qatt ma messhom gew imharka fil-vesti taghhom personali.

Ghaldaqstant l-Qorti, filwaqt li tiddikjara li l-ammont mitlub fl-avviz huwa dovut lis-socjeta attrici, zgur pero li jista jinghad li dan l-ammont mhux dovut mill-konvenuti personalment kif gew imharrka w ghalhekk it-talba attrici ghandha tigi michuda stante li din giet intavolata fil-konfront tal-konvenuti personalment w ghalhekk qieghda tilqa' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti u tiddikjara li l-konvenuti personalment fl-ebda hin ma dahlu garanti ghall-kumpanija Vincent Cuschieri Limited.

Bl-ispejjez inkluz dawk tal-ittra ufficcjali u l-imghax jithallas mill-konvenuti bejniethom.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----